

Kredo

Maart 2004

Kerkblad van de Remonstrantse en Doopsgezinde gemeenten in Den Haag en omstreken

God ervaren

**Iemand stuurde mij
de volgende e-mail.**

Een man fluisterde:
"God, zeg iets tegen mij."
En een vogel begon te zingen.
Maar de man hoorde het niet.

De man schreeuwde:
"God, zeg iets tegen mij!"
En donder en bliksem rolde door
de lucht.
Maar de man luisterde niet.

De man keek rond en zei:
"God, laat me U zien."
En een ster straalde.
Maar de man zag het niet.

Toen riep de man:
"God, laat mij een wonder zien!"
En een nieuw leven werd geboren.
Maar de man merkte het niet.

Uiteindelijk riep de man wanhopig:
"Raak mij aan, God, laat me weten dat U er bent!"
Daarop strekte God zijn hand uit
en raakte de man aan.
Maar de man veegde de vlinder weg
en liep verder.

De man riep: "God, ik heb uw hulp nodig!"
Een e-mail kwam aan met een bemoedigende boodschap.
Maar de man wiste hem uit en ging door met huilen.

...de bemoedigende boodschap dat iemand van je houdt.

(Verteld in de kerstpreek die niet te verstaan was..)

Wat dit verhaal aanduidt over de ervaring met God, geldt ook voor onze waarneming met betrekking tot mensen. In een sombere bui zeggen we tegen iemand die op bezoek is: "Er is niemand die naar me omziet. De mensen zijn tegenwoordig allemaal hard geworden. Ik merk niets van de liefde."
En de bezoeker zit daar vlakbij, een en al oor voor wat we te vertellen hebben.

Lydia Penner

Doopsgezinde Gemeente
Paleisstraat 8, 2514 JA Den Haag;
telefoon 070 - 360 57 11.
E-mail: doopsgezind.dh@hetnet.nl
Openingstijden van de administratie
di t/m vr van 9.00 tot 12.00 uur
Giro: 137890
ABN-AMRO rek.nr.:51 39 41 185
Giro Commissie Hulpbetoon: 295263

Remonstrantse Gemeente
Laan van Meerdervoort 955
2564 AJ Den Haag;
telefoon 070 - 325 07 79
telefax 070 - 368 56 24
E-mail: remondenhaag@hetnet.nl
Website: www.remonstranten.org/den
haag
Openingstijden van de administratie
ma t/m vr van 9.00 tot 13.00 uur
Giro: 6397
Fortis bank rek.nr.: 82 25 36 994
Giro Diaconale Commissie: 155420

Redactie
Ellen Goedhart, Paul de Kieffe,
Reinhold Philipp, Regine Verhoeven-
Grube, Louky Welther van Eeden,
Coos Wentholt (red.secr.)

Typewerk: Margo Venema-van Doorn
lay-out: Christine Esfahani-Redeker

Druk: Van Driel, Rotterdam

Kopij kan gestuurd worden naar:
Laan van Meerdervoort 955
2564 AJ Den Haag

Oplage: 1.500 exemplaren
Verschijnt 11 maal per jaar

**Sluitingsdatum kopij
aprilnummer:
14 maart 2004**

INHOUD	
Van de Kerkenraden	2/3
Liturgie/Van de predikant	3
Uytenbogaert	4
Diaconieën	4/5
Mondiaal Samenleven	5/6
Cultuur	6/7
Boekerijen	7
Diverse Berichten	7/11
DoReMini	8/9
Uit de Broederschappen	11/12
Uit de oecumene	13
Personalialia	13
Rondom de Zondag	13
Agenda	13/14

Van de kerkenraden

Do-kerkenraad 21 januari 2004

**Na de opening door zr Balk,
waarin zij inging op de actuali-
teit van het gedachtegoed van
de grote historicus Huizinga,
zijn door de kerkenraad een
groot aantal zaken behandeld.**

Belangrijk was met name het be-
sluit om in maart een concert in
de kerk te houden, waarvan de
opbrengst met name ten goede
komt aan het vleugelfonds.
Ook is gesproken over de organi-
satie van het gemeenteweekend in
april.

Beide onderwerpen komen afzon-
derlijk meer uitgebreid in dit blad
aan de orde.

Meine Henk Klijnsma

Bouwstenendocument

**Uit de doopsgezinde gemeen-
teavond van 28 januari.**

Tijdens de door br Meihuizen
voorbereide en geleide gemeente-
avond kwam het *Basisdocument
Bouwstenen voor beleid ten be-
hoeve van de doopsgezinden* aan
de orde.

De ruim 20 aanwezigen hadden
weinig goede woorden over voor
dit document; veel open-deur ach-
tige uitspraken over geloofszaken,
weinig handvatten voor beleid en
toekomst.

Toch leidde de discussie over dit
document tot een interessant ge-
sprek over wat anno 2004 de be-
tekenis van Christus kan zijn.

Veel waarde werd toegekend aan

het inslaan van nieuwe wegen en

het gebruik van nieuwe methoden en media om andere groepen mensen te bereiken. Het weer relevant maken van de vredesboodschap, bijvoorbeeld door het propageren van mediation, past in dat streven.

Meine Henk Klijnsma

Doopsgezind gemeenteweekend 24 en 25 april 2004

Op zaterdag 24 en zondag 25 april vindt in het broederschapshuis 'Fredeshiem', nabij Steenwijk het gemeenteweekend van de Doopsgezinde Gemeente plaats.

Het weekend begint zaterdag om 10.00 uur en eindigt zondag om 16.00 uur.

De verzorging is volpension.

Er is voor 40 personen geboekt: 11 tweepersoonskamers van € 63,- en 18 eenpersoonskamers van € 70,-.

Inschrijving s.v.p. in de kerk (kerkelijk bureau) dagelijks tussen 9.00 en 12.00 uur (telefoon 3605711).

Het thema van het weekend is: 'kunst in de kerk en kerk in de kunst'. Br Ed van Straten zal gedurende het weekend als wegwijzer van de kunstlievende gemeenteleden optreden.

Een ieder is van harte uitgenodigd!

Ina Beekhuis,
voorzitter

Re-kerkenraad 8 januari 2004

Van de Diaconie: De tweede DoRe collecte op de tweede zondag in januari/februari is bestemd voor het I.K.W. (Interkerkelijk Bureau Woonruimtebemiddeling).

Ds Esveld wordt wijkpredikant van de vacante wijken 1 en 13, ds Philipp zal de overige vacante wijken overnemen, dus de wijken 6, 7 en 12.

De intrededienst van ds Esveld zal plaatsvinden in de dienst op 22 februari aanvang 14.30 uur. Dit zal ook worden gemeld in de brief aan leden en vrienden van de Gemeente over de benoeming van ds Esveld per 1 februari 2004.

Ds Philipp is door de voorzitter van de CoZa benaderd om supervisor te worden over het vertaalwerk van de Gemeente Friedrichstadt.

Ds Goud deelt mee met het pastorale team te hebben gebrainstormd over revitaliseren van de Gemeente. Kernbegrippen zijn 'gastvrijheid': de kerk meer open en toegankelijk te maken voor mensen van buiten de Gemeente en 'participatie': bevordering deelneming aan kerkdiensten.

Dhr Romeijn zal een offerte aanvragen voor een terras in de tuin.

Teruggeblikt wordt op de volgende activiteiten: de goed bezochte kerstdiensten, de adventsmiddag met positieve reacties op de getoonde dia's; het bezoek van dhr W. v.d. Burg en mw M.A. Bosman-Huizinga ter kennismaking met de kerkenraad, met aansluitend het debat van dhr W. v.d. Burg en ds B. Plaisier. Dhr Heederik overhandigde dhr Bakker de adventskaars onder dankzegging voor al het werk dat

hij heeft verricht als secretaris van het kiescollege. Dhr Schenck heeft

ook een adventskaars ontvangen als dank voor zijn noeste arbeid als penningmeester van de Remonstrantse Gemeente. Dhr Fokkens miste bij de kerstavonddienst de samenzang die andere jaren voorafgaand aan de dienst werd gehouden.

geestelijke gezondheidszorg om psychiatrische patiënten zo kort

Henny Rijdsdijk,
2^e secretaris

Van de predikant

Van de Pastoraal Diaconaal Werker

Sinds enige tijd stimuleert het bestuur van de Remonstrantse Broederschap dat predikanten en pastoraal werkers deelnemen aan bijscholing.

Ik ben hier van harte op ingegaan en heb een tweedaagse cursus 'Gemeentepastoraat en psychiatrische ziektebeelden' gevolgd. De studiedagen vonden plaats in het Theologisch Seminarium Hydepark, het studiecentrum van de SOW-kerken in Doorn. Mijn medecursisten waren allemaal hervormde of gereformeerde predikanten en zij bleken verplicht te zijn een aantal bijscholingscursussen per jaar te volgen! Zij waren wel verrast met de aanwezigheid van een remonstrant, dat had niemand ooit mee gemaakt! Al met al waren het leuke en zeer zinvolle dagen.

Iets over de inhoud. De laatste 15 jaar is er een tendens in de

mogelijk op te nemen in een psychiatrisch ziekenhuis, en meer nadruk te leggen op de ambulante behandeling. Gebleken was dat hoe langer de opname is, des te moeilijker de terugkeer naar huis en maatschappij verloopt. Eén van de gevolgen van dit proces is dat mensen met een psychiatrische ziekte veel meer aanwezig zijn in de maatschappij en dus ook in de kerk. Pastores worden daardoor vaker geconfronteerd met gemeenteleden met een psychiatrisch verleden of met gemeenteleden die onder behandeling zijn, maar daarvoor niet meer opgenomen worden in een psychiatrisch ziekenhuis. Ook zijn er in het pastoraat regelmatig ontmoetingen met mensen die te maken hebben met een partner of met kinderen of ouders met een psychiatrische stoornis. Dit roept vragen op zowel naar informatie over psychiatrische ziektebeelden als naar de manier waarop hiermee omgegaan moet worden in de pastorale gespreksvoering. Dit was de leidraad van de cursus. Aan de hand van casuïstiek werd uitleg gegeven over stoornissen als depressie, borderline, dwang- en angststoornissen etc. De verhouding tussen het psychiatrisch ziektebeeld en geloofsbeleving kwam daarbij aan de orde, evenals het oefenen met mogelijke (pastorale) interventies. Het waren bepaald geen gezellige onderwerpen om je mee bezig te houden, maar het was fijn en uitermate zinvol, om aan deze cursus te hebben kunnen meedoen.

Tineke van Royen-Krol

Uytenbogaert

Lezing filosofie

Hoe kun je greep krijgen op wat anders en onbekend is, welke denkmiddelen moet je daarvoor inzetten, moet je er wel door je denken greep op willen krijgen?

Op een onontkoombare manier komt het onbekende ons tegemoet in de gestalte van andere culturen, andere manieren van denken, geloven en voelen. Hoe gaan we daarmee om? Is er bijvoorbeeld maar één waarheid, of moet je daar anders over denken? In de laatste lezingen richten we ons op drie belangrijke Franse denkers. Op dinsdag 16 maart staat de invloedrijke hedendaagse filosoof Jacques Derrida centraal. De spreker is een kenner van zijn filosofie: dr Rico Sneller, docent ethiek en geschiedenis van de filosofie aan de Universiteit van Leiden. Hij publiceerde o.a. *Het woord is schrift* geworden: *Derrida en de negatieve theologie* (1998) en een hoofdstuk over Derrida in het vorig jaar verschenen *God in Frankrijk* (2003).

Plaats: Remonstrantse kerk.

Datum en tijd: 16 maart, 20.00-22.00 uur

Entree: € 5,-

Ooievaarspas € 2,50.

Dat vreemde christendom

Een leeskring in de Hoeksteenkerk Voorburg.

Uitgevers maken soms reclame met behulp van een dummy. Een dummy bestaat uit een band en een omslag, maar bevat

grotendeels blanco pagina's. De leeskring richt zich op 'dummies' wat

het christendom betreft: mensen die zich blanco voelen. Misschien komt dat doordat ze er weinig of niets van af weten, misschien weten ze er best wel het een en ander van, maar voelen ze de behoefte om weer eens bij het begin te beginnen. Als leidraad dient het boekje *Christendom voor dummies*, red. Anton van Harskamp, Zoetermeer 2002; er staan hoofdstukken in over God, Jezus, de bijbel en de kerk.

Eerste bijeenkomst: **woensdag 31 maart**, 20.00 uur,

Hoeksteenkerk Voorburg.

Overige data, op dezelfde plaats en tijd: 7, 14 en 28 april.

Gespreksleiding: dr Johan Goud.

Afsluiting met een voor alle belangstellenden toegankelijk **mini-symposium** op zaterdag 8 mei (10.30 – 14.30 uur).

Opgave voor de kring en/of het mini-symposium bij het bureau, telefoon 3250779.

Vincent van Gogh en de bomen

Dienst van woord, beeld en klank.

Op zondag 7 maart draait de dienst van woord, beeld en klank rond de grote Nederlandse schilder Vincent van Gogh (1853-1890).

Een theoloog schreef eens dat een boom van Van Gogh meer heiligheid uitstraalt dan geijkte afbeeldingen van Jezus of de heilige familie. We stellen daarom de bomen in zijn werk centraal en

combineren het met muziek, literatuur, bijbellezing, zang en gebed.

Debat 9 maart uitgesteld

Het in het jaarprogramma aangekondigde debat over 'Europa, religie en de mensenrechten' wordt uitgesteld en zal vermoedelijk in de maand mei plaatsvinden, vlak voor de Europese verkiezingen. Nadere mededelingen volgen.

ds Johan Goud

Diaconieën

Opbrengr collectes januari en februari 2004 Re-kerk

Op de tweede zondag van januari is er gecollecteerd voor de Stichting IKW.

Met de opbrengst van deze collectes ondersteunen we de uitgave van folders over het werk van het IKW. Er is € 200,- ingezameld.

Op 1 februari, de zondag van het Werelddiaconaat, was de tweede collecte voor de Stichting Ptea Teuk Dong (het Kokosnoothuis). Deze Stichting helpt Cambodjaanse gezinnen, die terugkeren naar hun land, een bestaan op te bouwen, o.a. door samen een huis te bouwen. De opbrengst bedraagt € 162,35 en daarmee dragen we bij aan de materialen voor een

huis.

De Diaconale Commissie,
Coos van Beuningen-Romeijn

Tweede collecte zondag 14 maart Do- en Re-kerk

Op deze zondag zal er in beide kerken gecollecteerd worden voor leermiddelen voor een middelbare school op het voormalige Ned. Nieuw Guinea.

De heer Albert Westerbaan, lid van de Doopsgezinde Gemeente Den Haag, is daar sinds kort werkzaam als leraar Engels en is tevens begeleider van de wederopbouw van de school met internaat met geldelijke steun van de Nederlandse Doopsgezinde Vredesgroep.

De school heeft ook grote behoefte aan leermiddelen, o.a. atlanten. Wij hopen met de opbrengst van de tweede collectes van maart en april daar een bijdrage aan te kunnen leveren. Het betreft de Middelbare School met internaat met de naam Aitumieri van de Stichting Christelijk Onderwijs van de Ev. Chr. Kerk op het voormalige Ned. Nieuw Guinea. De school ligt aan de voet van het Wondiwoi gebergte (2500 m), een schiereiland in de Teluk Cenderwasi, hij vormt een kleinere baai Teluk Wondama. Hier begon in de 20-er jaren ds Klijne een evangelisten- en onderwijzersopleiding, een kleermakersschool en een ambachtsschool. Deze onderwijsinstellingen bloeiden tot

1942, de Tweede Wereldoorlog. De instellingen werden na 1945 naar andere plaatsen overgeheveld. Op de heuvels van Aitumieri aan de Wondamabaai bleef over een jongens vervolgschool met internaat voor 150 jongens van 12-16 jaar. In 1960 werd dhr Westerbaan directeur van Aitumieri. In 1996 is het internaat door de gemeente van Mieï heropend met steun van de gehele classis omvattende 40 gemeenten en het is

thans een bloeiende middelbare school met internaat voor jongens en meisjes van 12-18 jaar. Degenen die dichtbij wonen gaan hier naar school alsof het een dagschool betreft. Zij die veraf wonen, sommigen moeten een week lopen en per prauw varen, kunnen in het internaat slapen en eten. Het enige wat de overheid doet is de voeding subsidiëren. Er zijn thans 130 leerlingen en zij willen het liefst allemaal in het internaat, maar dat gaat niet; er is met veel moeite plaats voor 60 leerlingen. De andere 70 moeten dus iedere dag lopen, sommigen 10 km. Dat is bezwaarlijk. Daarom is men bezig met de bouw van nieuwe slaapzalen, een toiletgebouw, een waterverzamelbak, een brug over de rivier beneden als toegang van het dorp Mieï naar de heuvel Aitumieri, waar de school en het internaat zich bevinden.

Diaconale Commissie
en Hulpbetoon

Dinsdagmiddaginloop

**Re-kerk 9 maart 14.00-16.00 uur
Hebben medische beslissingen met betrekking tot het levenseinde ook een pastoraal aspect?**

Heeft een wilsverklaring nut? Wat voor wilsverklaringen zijn er in omloop? Over deze vragen zou ik graag met u in gesprek gaan. Uitgangspunt daarbij is een lezing die ik ooit voor de vrijzinnig hervormden en de lutheranen van Den Haag heb gehouden. Natuurlijk worden er casussen besproken en neem ik voorbeelden van wilsverklaringen mee.

Ik verheug me op de nadere kennismaking en u weet het: **iedereen** is welkom!

Margreet Jonkers-van Gunsteren

Mondiaal Samenleven

**Amnesty
International
Schrijven voor
gevangenen
en verdwenen
mensen.**

Op maandag 8 maart vindt van 10.00 tot 12.00 uur de schrijfochtend plaats in de Doopsgezinde kerk, Paleisstraat 8. Wij schrijven deze keer voor mensen in de republiek Congo, in Irak en in Syrië. In dit laatste land is de gewetensgevangene Abdel Rahman Shaghouri naar verluidt gemarteld na vermelding van zijn

naam in een tv-discussie over mensenrechten in Syrië. Hij zit incommunicado (eenzame opsluiting) gevangen in de Sednaya gevangenis nabij de hoofdstad Damascus. Waarschijnlijk heeft zijn detentie te maken met zijn bezoeken aan internetsites met politieke informatie over Syrië. Hij is onder bevelschrift gearresteerd door leden van de veiligheidsdienst bij een controlepost op 23 februari 2003. Dezelfde dag hebben geheime agenten al zijn computer-gerelateerde spullen geconfisqueerd. Er zijn voorbeeldbrieven aanwezig.

Eta Simon Thomas

Tafel derde wereldprodukten

Deze staat op de eerste en derde zondag van de maand in de Paleisstraat voor u klaar en op de 2e en 4e in de Remonstrantse kerk.

Hopelijk koopt u die produkten. Mocht u het leuk vinden om te helpen verkopen dan vinden wij het erg fijn als u zich bij de werkgroep Mondiaal Samenleven aanmeldt.

Coos Wentholt

Vesperdiensten

Zoals ieder jaar organiseert de werkgroep Mondiaal Samenleven met anderen vesperdiensten in de Lijdenstijd.

Voor dit jaar zijn er 4 vesperdiensten gepland:

op 10 en 24 maart in de Doopsgezinde kerk aan de Paleisstraat
en op 17 en 31 maart in de Remonstrantse kerk aan de Laan van Meerdervoort.
De tijden zijn van 18.30 uur tot ca. 19.15.
We zingen dan een enkel lied, mediteren en bidden gezamenlijk en eten water en brood. Het geldt dat we daarmee voor een maaltijd uitsparen stoppen we in de collecte. De opbrengst daarvan gaat naar het project Hun Dagelijks brood in Sierra Leone, alwaar veel zeer oude mensen zijn overgebleven die niet voor zichzelf kunnen zorgen. Wij steunen dit project jaarlijks.
Hopelijk doet u mee aan onze vespers. Aanmelden is niet nodig.

Coos Wentholt,
voorzitter Mondiaal Samenleven
**Help mij helpen
in de derde wereld!**

Dit jaar ben ik nog gewoon een leerling uit de zesde klas, maar rond deze tijd volgend jaar sta ik waarschijnlijk voor een klas vol kinderen in Guyana les te geven.

Met veel enthousiasme en waarschijnlijk een hoop improvisatie zal ik proberen kinderen van 11-16 jaar iets te leren van de exacte wetenschappen (d.w.z. natuurkunde, wiskunde en scheikunde).

Misschien moet ik hier even wat uitleg geven.

Begin dit schooljaar kwam ik in contact met Project Trust. Dit is een Engelse liefdadigheidsinstelling die jongeren na hun eindexamen de kans geeft te werken en wonen in een ontwikkelingsland. Er zijn veel

verschillende projecten (zoals lesgeven in Engels of werken in een weeshuis) in 26 verschillende landen. Natuurlijk word je niet zomaar door deze organisatie uitgezonden; je moet eerst worden geselecteerd.

Nadat ik naar een selectieweek in Schotland geweest was, kreeg ik een brief dat ik was geselecteerd voor bovenstaand project in Guyana. In dit buurland van Suriname zal ik me ook bezighouden met buitenschoolse activiteiten zoals sport en muziek.

Om mijn jaar 'overseas' te financieren heb ik € 6.250,- nodig. Dit is inclusief mijn huis daar (dat ik zal delen met een andere Project Trust vrijwilligster), mijn vlieguren, verzekering etc. Vandaar dat ik nu hard bezig ben met het werven van fondsen, het zoeken naar sponsors en het organiseren van activiteiten. Zo heb ik al geholpen met het organiseren van de kerstactie op mijn school, waarvan ik een deel van de opbrengst krijg.

Mijn vraag aan u is of u mij zou kunnen helpen met mijn jaar ontwikkelingswerk door een klein stukje van die € 6.250,- te sponsoren. Als tegenprestatie houd ik u graag op de hoogte van mijn belevenissen in Guyana en ik kom ook graag vertellen over wat ik gedaan heb als ik terug ben. Als u geïnteresseerd bent, heb ik voor u een folder waarin precies staat wat ik ga doen en waar en hoe u kunt helpen. U kunt mij daarvoor en als u vragen heeft altijd e-mailen (florentien_kan@hotmail.com) of bellen (tel. 070 3259388). Ik hoop dat u mee zou willen helpen mijn jaar ontwikkelingswerk tot een succes te maken.

Mijn hartelijke dank,

Florentien Kan

Cultuur

Concert in de Doopsgezinde kerk

Op woensdagavond 31 maart, om 20.15 uur, wordt in de Doopsgezinde kerk een benefietconcert gehouden ten behoeve van de aanschaf van de nieuwe vleugel.

De toegangsprijs bedraagt € 10,-. Kaartverkoop geschiedt aan de zaal of van tevoren bij leden van de kerkenraad.

Het concert wordt verzorgd door Pei Pei Zhu (viool) en Kan Sprij (piano). Pei Pei Zhu studeerde in Frankrijk en België en is

plaatsvervangend concertmeester van het Residentie orkest. Jan Sprij is o.a. docent aan het Koninklijk Conservatorium.

Uitgevoerd wordt het 'Fin de siècle-programma', d.w.z. voor de pauze werken van Debussy, Fauré en Saint-Saëns en na de pauze o.a. de zelden gespeelde Sonate Italiaanse neo-classicus Respighi. Namens de kerkenraad nodig ik u van harte uit voor dit in alle opzichten bijzonder concert.

Ina Beekhuis

Boekerijen

De Boekerij

N.B. 10 t/m 20 maart 2004, 69° Boekenweek - motto 'Gare du Nord - ontmoetingen met Frankrijk'.

Uit de Gemeente Almere werd voor de haar tijdens onze Bazar toegedachte godsdienstige boeken een enthousiast 'Dank jullie wel!' gehoord. In het Algemeen Doopsgezind Weekblad 06 van 7 februari 2004 een artikel over de Doopsgezinde Bibliotheek - Amsterdam. In recente nummers van dit weekblad ook boekaankondigingen en -besprekingen.

De Boekerij ontving een exemplaar van *Doopsgezinde bijdragen nieuwe reeks 2003*, een uitgave van de Doopsgezinde Historische kring. In dit geïllustreerde boek een interview 'Yn petaer oer it ferline of

ferlennet. Een gesprek met Sjouke Voolstra.'

Anneke Breevaart

Bibliotheek Remonstrantica (alles van en over remonstranten)

Via internet werd ons *Zes maanden in Amerika* van M. Cohen Stuart te koop aangeboden, een vrij zeldzaam boek uit 1875.

Nadat de prijs niet onaanzienlijk was verlaagd, hebben we het aan-

geschafft. Het boek bestaat uit twee delen met een groot aantal prachtige platen en illustraties. Cohen Stuart was afgevaardigd naar de zesde algemene vergadering van de Evangelische Alliantie in Amerika. Hieraan koppelde hij een reis van zes maanden door Amerika. In het boek legde hij zijn indrukken van deze reis vast.

Verder schonk de heer B. Rutgers van der Loeff ons een viertal boeken waarvan hij de redactie heeft gevoerd: *Een goede buur(t) is beter* ..... (1999),

Leermeesters: ondernemers over hun voorbeelden (2001),

Visioenen: ondernemers over hun missie (2002) en *Geëngageerd: ondernemers over hun*

persoonlijke betrokkenheid bij mens en maatschappij (2003) en enkele van zijn artikelen,

waaronder: 'Maatschappelijk ondernemen tussen Profijt en Persoon' in *Maatschappelijk verantwoord ondernemen als management tool* (2001) en 'Over ondernemerschap en levensbeschouwing' in 'Dàn zien we en verstaan we, wat het is: christelijk-sociaal!' (2003).

de Bibliotheekcommissie

Diverse berichten

Doopsgezind Wereldcongres op wijksamenkomsten

Op twee wijkbijeenkomsten in maart spreekt ds Lydia Penner over de ervaringen op het Doopsgezind Wereldcongres in Zimbabwe.

Zij geeft een korte inleiding en gaat dan in op vragen en opmerkingen. Als uitgangspunt zal zij de vraag stellen: "Wat zijn de gaven van christenen in Afrika die ons kunnen inspireren?"

De eerste samenkomst is een DoRe-koffieochtend van de wijken Scheveningen, Statenkwartier en Duinoord op donderdag 11 maart in de pastorie St. Antonius Abt, Oude Scheveningseweg 233. De samenkomst begint om 10.00 uur en is om 11.30 uur afgelopen.

De tweede is een huissamenkomst van een aantal wijken in West. De ervaring heeft uitgewezen dat de opkomst op een ochtend meestal tussen 10 en 15 mensen is - net genoeg voor een knusse kring in een huiskamer - en dat er voor een avond weinig animo is.

Daarom is er voor deze wijken maar één samenkomst, op donderdag 18 maart om 10.00 uur t.h.v. zr M. Klarenberg, Arabislaan 93. Leden en belangstellenden van de betreffende wijken krijgen ook persoonlijk een brief. Deze samenkomst gaat iets langer door, tot 12.00 uur.

ds Lydia Penner

Zingen!

**Wanneer ik werk zal god mij
achten,**

Wanneer ik zing heeft hij mij lief!
Rabindranath Tagore

Soms, voor een kind wordt geboren, zingt de moeder. Maar als de baby er eenmaal is, is zingen belangrijker dan praten. Als het kind onrustig is en huult, helpt praten niet maar zingen wel. Wie herinnert zich niet de eerste spelletjes van klap eens in je handjes, draai het wielje nog eens om of Berend Botje en nog vele andere. Ook reageren kinderen al vroeg op muziek als rustgevend element.

Zingen is een algemene taal die men overal verstaat, jong en oud. Een leven zonder zingen is een leven zonder vreugde. Het grote succes van onze smartlapzangers is te danken aan een herkenning van eigen gevoelens en vooral het meezingen werkt bevrijdend.

Nu is een onderzoek gedaan door de universiteit van Frankfurt dat resulteerde in een artikel in het Algemeen Dagblad van 30 januari 2004 met als opschrift: 'Zingen is goed om stress te lijf te gaan'. Ik citeer: "Mensen zingen graag bij feesten, dat verhoogt de feestvreugde". De onderzoekers wilden weten of zingen behalve sfeerverbetering, ook de

lichamelijke weerstand zou verhogen.

De wetenschappers voerden hun proeven uit bij een kerkkoor uit Frankfurt dat repeteerde voor een uitvoering van Mozart's Requiem. In twee op elkaar volgende koorrepetities werden lichamelijke veranderingen gemeten tijdens het zingen en een week later tijdens het luisteren naar het Requiem. De onderzoekers testten het bloed van de koorleden voor en na de repetitie.

Na een uur zingen bleek de concentratie van afweerstoffen, o.a. de hoeveelheid cortisol (een hormoon tegen stress) aanzienlijk te zijn toegenomen. Als er alleen naar het Requiem werd geluisterd, was er nauwelijks een verschil in bloeddwaarden.

Door het zingen wordt de adem gestimuleerd en dat werkt reinigend en stress verlagend, zegt ook Gerda van Zalm, docente aan het Koninklijk Conservatorium in Den Haag. Mensen in een koor hebben ook pret en dat werkt eveneens stress verlagend. Dingen doen die je leuk vindt, zullen altijd helpen om gezond te blijven. Tot zover het artikel in het Algemeen Dagblad.

Uit mijn eigen jeugd herinner ik me een paar regels van Tony de Ridder: "Als je maar altijd de lente hoort zingen boven je hoofd en diep in je hart.

Als je maar weet dat herinneringen duren een troost kunnen zijn voor je smart".

Zo zal ik ook nooit de kracht vergeten die wij voelden als we in de oorlog samen heel hard de vaderlandse liederen zongen. Misschien is dit alles een stimulans om met het Doopsgezinde Koor mee te zingen op maandagavond van 20.00-22.00 uur in de Paleisstraat. Alle stemmen zijn welkom!

Y. Voerman en
Coos Wentholt, koorvoorzitter

stadswandeling o.l.v. een geestige, zeer deskundige en goed verstaanbare gids.

Jammer dat er uit Den Haag zo weinig deelname was.

In de toekomst zullen de gemeenten in de Ring meer samenwerken.

Deze dag gaf alle hoop voor de toekomst.

Gonneke Wittermans-Ritsema

Vijf bevlogen vrouwendagen

Voor vriendinnen, zusters, dochters, moeders; kortom voor alle vrouwen.

Van maandag 15 maart tot vrijdag 19 maart. Vijf dagen er even tussenuit om zinvol en gezellig samen te zijn, te fietsen, te wandelen, te lachen, te praten, creatief te zijn, tijd voor jezelf voor elkaar en voor God, met als thema: 'Engelen'.

Gastvrouwen: Mieke Wierda en Wijnkje Bakker.

Prijs inclusief maaltijden, koffie en thee v.a. € 160,-. Meld je aan of vraag een brochure bij het Doopsgezind Broederschapshuis Schoorl, Oorsprongweg 3, 1871 HA Schoorl, tel. 072 5091274; e-mail info@dbhschoorl.nl

Korte ontdekkingstocht van de wereld van de doopsgezinde websites

De recente opening van de website van de doopsgezinde gemeente Den Haag is een goede reden om eens te kijken wat er op dat vlak in de doopsgezinde wereld nog meer te koop is

Onze ontdekkingstocht begint met

de startpagina:

doopsgezind.pagina.n.

Vanaf deze overzichtelijke pagina kan een groot deel van de virtuele doopsgezinde wereld worden bezocht. Een absolute noodzaak is dan natuurlijk de site van de ADS: www.doopsgezind.nl

Hoewel deze site nog niet bijzonder uitgebreid is, bevat hij wel verwijzingen naar actuele ADS-documenten en links naar de sites van ondermeer de gemeenten en de meeste broederschapshuizen.

De sites van de broederschapshuizen:

www.menorode.nl

www.sameneen.nl

www.fredeshiem.nl

www.dbhschoorl.nl

www.mennospleats.doopsgezind.nl zijn geschikt om snel relevante informatie over deze huizen te verkrijgen en ook om accommodatie te boeken.

Een toenemend aantal gemeenten beschikt over een eigen site. Op 14 februari stonden er 43 op de startpagina. Vele daarvan zijn nog niet af; de meeste bevatten echter overnemingswaardige onderdelen: Foto's van de predikant(en), van recente evenementen en (bijna alle) van hun kerkgebouw; links (Heerenveen verwijst bijv. naar het zeer interessante Zinweb Ezine) en een uitgebreide agenda.

Oost-Twente biedt een geheel uitgeschreven zondagsdienst...

Wat ons opviel: de meeste zijn nog geen 6 weken geleden bijgewerkt. Petje af! Daar mag de Doopsgezinde Vredesgroep een voorbeeld aan nemen. Hun website bevat slechts een korte presentatie van een jaar geleden (dus niets over de laatste Vredesweek) en geen

links. Zo moet het dus niet!

Voor U is zeker ook de al volwassen website van RE den Haag interessant, mede omdat deze ook algemeen Haags nieuws bevat en de complete Uytendogaert folder. Graag horen we van u wat uzelf op onze website zou willen aantreffen, rekening houdend met wat al in Kredo en Weekbericht staat. Keren wij terug naar de startpagina, dan moet zeker ook de site van de doopsgezinde historische kring worden bezocht: www.dhk.doopsgezind.nl al was het maar omdat deze site

een link bevat naar het belangwekkende *Mennonite Quarterly Review*:

www.goshen.edu/mqr

Voor genealogisch geïnteresseerden is de site:

www.doopsgezindefamilies.nl een noodzaak.

Voor wie belang stelt in het wel en wee van onze broeders en zusters in andere landen, biedt de startpagina een overvloed aan sites. Een kleine greep: over de Amish:

www.800padutch.com/amish.shtml

de fraaie site van de Mennonite Church:

www.mennoniteusa.org/index.html

de site van het Wereldcongres:

<http://www.mwc-cmm.org>

Bijzonder is ook de mennonite internet boekwinkel:

www.mennolink.org/books

Johan Wittermans en
Meine Henk Klijsma

Remonstrantse Broederschap

Algemene Vergadering van Beraad 20 maart 2004

Programma

Vanaf 10.30 uur staan koffie en thee klaar.

11.00 uur Opening

11.10 uur Inleidingen door prof.dr Frits de Lange (Kampen) en prof.dr Marius van Leeuwen (Leiden)

12.00 uur Lunchpauze met keuzeprogramma

13.30 uur Workshops

1. Verder praten met prof.dr Frits de Lange

2. Verder praten met prof. dr Marius van Leeuwen

3. Film, kwaad en geweld

4. Van de prins geen kwaad-politiek-filosofische perspectieven

5. Schrijven over het kwaad - i.h.b. Abel Herzberg, Primo Levi, Paul Celan

6. Straffen als antwoord op het kwaad - zin en/of onzin van de straf thuis, op school en in de maatschappij

7. Kampen met het kwaad - over weerbare spiritualiteit

8. Onwil, onmacht, falen - mensen en het kwaad

9. Is vergeving mogelijk?

14.45 uur Forumdiscussie

met:

prof. dr Frits de Lange, prof.dr Marius van Leeuwen en drs Ria Reul-Verlaan

15.30 uur Slotviering

15.45 uur Thee en drankjes

Kinderprogramma

Afhankelijk van het aantal opgaven zal een kinderprogramma worden samengesteld dat voor de betreffende leeftijden geschikt is.

U kunt zich opgeven bij de Remonstrantse Broederschap, Nieuwe Gracht 27a, 3512 LC Utrecht, tel 030 2316970.

Deelnamekosten: € 15,- p.p. en € 7,50 per kind boven de 5 jaar.

Uit de oecumene

Roze Viering

Op zondag 21 maart 2004 zal een Roze Viering worden gehouden in de Lukaskerk, Om en Bij 2 te Den Haag.

Aanvang 16.00 uur. Als thema van de Viering werd gekozen: 'Gaandeweg zal jouw kracht vermeederen...', na afloop is er gelegenheid elkaar te ontmoeten voor gesprek.

Nadere informatie over de Roze Vieringen: Jan Soullié, IJseendplein 4, 2492 NH Leidschenveen, telefoon 070 4190803.

Volgende Roze Vieringen in 2004: op de zondagen 20 juni, 19 september en 19 december. www.chjc.nl/rozevieringen.htm

Personalialia

Doopsgezinde Gemeente

Aan de Doopsgezinde Gemeente ontvielen door overlijden: de heer B. Goedhuis de heer C.J. de Groot mevrouw E. Heybroek

Remonstrantse Gemeente

Aan de Remonstrantse Gemeente ontviel door overlijden: mevrouw C.J. Groenenboom

Bedankt als lid:
mevrouw M.S. de Jong
mevrouw M. van der Kuyl-Telle
mevrouw K.W. Nieukerke
mevrouw J.C. Ousen-van Eck

Graag tot 21 maart om 12.00 uur
bij de Doopsgezinde kerk.

Coos Wentholt

Rondom de zondag

Jongerenkoor in dienst 4 april Do-kerk

**Op 4 april, Palmzondag, komt
het interkerkelijk jongerenkoor
DABAR o.l.v. Peter Dingemans in
de kerkdienst zingen.**

Dabar komt uit het Hebreeuws en
betekent zowel woord als daad.
Het koor zingt al ruim twintig jaar in
kerken en concerten. Er zijn onge-
veer 45 leden van 16 tot 40 jaar.
Het koor heeft een eigentijds
repertoire van Nederlands- en
Engels-talige liederen en wordt door
de dirigent begeleid op de piano; er
is ook ondersteuning van een drum-
mer. Op deze zondag is er
kinderdienst.

ds Lydia Penner

Uitje

**Op 21 maart wil ik naar een
tentoonstelling over het
Vredespaleis in museum
Mesdag.**

Mesdag zelf was zeer boos dat dat
paleis in zijn achtertuin werd
neergezet. hij vond het een zeer
lelijk gebouw.